

ÚSTAV UMĚNÍ A DESIGNU
ZÁPADOČESKÉ
UNIVERZITY
V PLZNI

Protokol o hodnocení diplomové práce

Název práce: Šperk pro někoho + schránka

Práci předložil(a) student(ka): Bc. Marcela Steffanová

Studijní obor a specializace: Design kovu a šperku

Posudek oponenta práce

Práci hodnotil(a): Ing. arch. Jiří Špikla

(adresa: Na cvičišti 538, 46014 Liberec12)

1. Cíl práce

(uvedte, do jaké míry byl naplněn):

Při zadání práce s daným názvem „Šperk pro někoho“ si většina z nás představí konkrétní osobu, pro kterou má být šperk vytvořen, a zároveň si vytvoříme představu, jak by měl být uchováván. V autorském šperku nelze mluvit o hranicích, v tomto konkrétním případě se tím „někým“ stal architektonický objekt. Šperkem však lze v přeneseném smyslu slova artefakt chápat i jako obohacení vnitřního či vnějšího prostoru a krajiny. Šperk také často slouží k ocenění významu, zásluh, výsledků lidské práce, odvahy i pozoruhodného lidského výtvaru či může být dokladem ocenění určitého vztahu. Takový úkol řeší autorka, jejíž rodina je po dlouhá desetiletí spjata se zapomenutým koutem Frýdlantska, jakým je Nové Město pod Smrkem s areálem Textilany, kdysi jedné z nejvýznamnějších textilek. Textilana s řadou závodů po celých Čechách dnes zanikla, některé závody byly zbourány, poslední zachovaná výroba byla právě v Novém Městě. Dnes tvoří stále chátrající areál, který zřejmě brzy zcela zanikne, protože se žádný z pokusů o rekonverzi nezdařil. Problematika industriálu i neutěšeného stavu této části Sudet si zaslouží zvýšená pozornost nejen ve vztahu k rostoucí nezaměstnanosti, ale i stavu pozoruhodných budov, které se v zaniklých industriálních areálech velmi často vyskytují.

Cílem práce je pomocí artefaktů - šperků a jejich instalací otevřít otázky k zamyšlení jak s uvedenými prostory naložit, vzbudit zájem veřejnosti, odborníků, výtvarníků, případně investorů a to se může takto podařit. K dosažení popsaného cíle slouží vytvoření 3ks mosazných šperků s netradičními betonovými schránkami pro jejich uchování a pozoruhodná instalace pod světlíkem inspirovaná krásnými prostory zaniklé továrny je evidentní.

2. Obsahové zpracování

(originalita řešení, náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh atd.):

Originální je již sám námět diplomové práce - šperky inspirované industriální architekturou. Námět nevznikl náhodou, ale navázal na předchozí studium historie, problematiky industriálu, průzkum lokality a jeho zhodnocení, výsledkem práce v předdiplomním období jsou maskarony přetransformované v brož, reklamní tabule jako prsten i využití folií pro sítotisk se vzory jako podklad pro návrh náhrdelníků a broží. V tomto období bylo metodou bylo práce přetváření nalezených materiálů.

Šperky, které jsou předmětem diplomové práce, jsou výsledkem zkoumání prostor továrny, působení jejich prázdnoty a atmosféry na citlivého člověka. Představují prostorové konstrukce volně instalované v prostoru. K uložení těchto prvků slouží netradiční betonové etuje, které jsou svou masivností a tíhou v protikladu k subtilním šperkům a mají evokovat pevnost a ochranu.

Instalace pod světlíkem v patře hlavní budovy jsou samostatnými výtvarnými prvky inspirovanými jeho osmiúhelníkovou konstrukcí ve čtverci i jeho dnešní patinou. Původní řešení světlíku je dokladem velkorysosti, jaká byla v minulosti industriální stavbě přikládána. Návrh na původní řešení reaguje instalací osmiúhelníkových zrcadlových kachlí prokládaných čtvercovými kachlemi. Obě sestavy korespondují i se stejným tvarem původních dlaždic a počítají se světelnými efekty při různých úhlech pohledu.

3. Charakteristika a hodnocení formy technické i řemeslné složky práce

Jednotlivé šperky – řetězy vycházejí tvarově z prvků jednotlivých prostor a mají opakováním stejných prvků, materiálů a technologických postupů spojování a povrchové úpravy vyjadřovat sériovost výroby.

První šperk je tvořen z mosazných jeklů a drátů, je pravouhlý a ve složené podobě má tvar čtverce. Při jeho rozkládání lze vytvořit prostorové kompozice jasného tvaru, ale i volnou kompozici, která svou nestabilitou evokuje nejistou budoucnost původní Textilany.

Druhý šperk vytváří dlouhý řetěz tvořený prvky tvaru T ze stejných materiálů. Jeho inspirací jsou litinové sloupy.

Třetí šperk je inspirovaný půdními trámy a jako jediný je tvořen prostorovými prvky rovněž ze stejných materiálů jako šperky předchozí. Dovoluje vytvoření zajímavých sestav.

Instalace pod světlíkem jsou jasné svým záměrem, efektním působením, ale materiálovou představu text jasně neposkytuje.

4. Formální náležitosti

(jazykový projev, správnost citací a odkazů na zdroje, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, výběr příloh, atd.):

Z uvedeného textu je jasné, že autorka nemá se slovním vyjádřením žádný problém. Rozsah textu přesahuje požadovaný počet stran, text je jasně členěn a výběr příloh odpovídá úkolu. Grafická úprava je zajímavá, zejména na CD přiložené portfolio.

5. Stručný komentář hodnotitele

(rozsah práce, celkový dojem z práce, silné a slabé stránky, přínos práce pro daný obor):

Rozsah textu jako východiska návrhu, zejména historické souvislosti a lokální dopady i novodobé souvislosti jsou jasně a podrobně popsány až to vyvolává dojem, že autorka mohla být stručnější. Jasně a chvályhodně je zaujetí řešenou problematikou i industriální architekturou a jejím využitím.

Výsledkem rozborů, úvah a reakcí autorky na konkrétní prostředí je návrh artefaktů - šperků, které reagují na jednotlivé podněty prostředí, ale neposkytují jednoznačná řešení. Možná je to záměr autorky s ohledem na nejasný osud stávajícího zchátralého průmyslového areálu. Každý ze šperků je vlastně stavebnicí, kterou lze aplikovat v různých autorských kompozicích.

Instalace pod světlíkem v patře hlavní budovy je samostatným prvkem inspirovaným jeho osmiúhelníkovou konstrukcí ve čtverci a jeho patinou. Původní řešení světlíku je dokladem velkorysosti, jaká byla v minulosti industriálním stavbám přikládána. Návrh na toto stávající řešení reaguje instalací osmiúhelníkových zrcadlových kachlí, které korespondují i se stejným tvarem původních dlaždic a počítají se světelnými efekty při různých úhlech pohledu.

Bylo by dobré, kdyby závěr práce mohl naznačit vizi budoucího řešení tohoto konkrétního areálu, nejsem si však jistý, zda je za současných podmínek v možnostech regionu, města i jednotlivých investorů oživit a ekonomicky zajistit rekonstrukci a provoz takto rozsáhlého areálu např. jako kulturní oázy nebo turistického zázemí pro široké okolí. Je však nutno ocenit každou snahu smysluplně jej využít a zabránit další devastaci.

6. Otázky a připomínky na autora práce k bližšímu vysvětlení při obhajobě

(max. 3):

Z dokumentace není jasné měřítko jednotlivých prvků ani jestli se při předpokládané instalaci v prostorách Textilany počítá s větším měřítkem jednotlivých prvků, než je modelové.

Zajímavá by mohla být i představa autorky o materiálu zrcadlových kachlí (kov, sklo nebo keramika se zrcadlovou glazurou ?) a způsobu jejich instalace.

Závěrem je třeba ocenit dlouhodobý hluboký zájem autorky o problematiku industriálu, snahu probudit zájem veřejnosti, institucí, případně investorů a ocenit nemalé úsilí autorky svou vlastní prací přispět k oživení a novému využití rozsáhlého průmyslového areálu Textilany v Novém Městě pod Smrkem, kdysi pýchy československého textilního strojírenství. Pokud se rekonverze areálu nepodaří, může se zakrátko stát, že navržené šperky a jejich dokumentace budou jedinou připomínkou její existence. I v tom je jejich smysl.

7. Navrhovaná známka

(výborně, velmi dobře, dobře, nevyhověl):

Výborně !

Datum:
10. 5. 2012

Podpis:

